

ალექსანდრე მინდორაშვილი, ბიძინა ზურაშვილი, ქეთევან მინდორაშვილი
 უსაფრთხო სასმელ წყალზე ხელმისაწვდომობის მდგომარეობა საქართველოში და მისი ადგილი
 მსოფლიო და რეგიონულ რეიტინგში

საქართველოს პროფილაქტიკური მედიცინის მეცნიერებათა აკადემია, თსუ ჰიგიენისა და
 სამედიცინო ეკოლოგიის დეპარტამენტი, კავკასიის უნივერსიტეტი, თბილისი, საქართველო
 Doi: <https://doi.org/10.52340/jecm.2022.07.26>

ALEXANDER MINDORASHVILI, BIDZINA ZURASHVILI, KETEVAN MINDORASHVILI
 STATE OF ACCESS TO SAFE DRINKING WATER IN GEORGIA AND ITS PLACE IN THE WORLD
 AND REGIONAL RANKING

Academy of Preventive Medicine of Georgia, Tbilisi State Medical University Department of Health
 Promotion, Caucasus University, Tbilisi, Georgia

SUMMARY

The state of access to safe drinking water of the population of Georgia and the prospects for its improvement were studied. According to the implementation of the drinking water policy, Georgia's place in the global and regional ranking. It was determined that according to the indicator assessment of the implementation of the environmental policy, Georgia moved from 111th place among 180 countries of the world in 2022 to 103rd place with 39.1 points. At the regional level, it takes the 6th place. The 10-year positive coefficient of change is 2.60. Regarding drinking water, it ranks 61st in the world ranking with 52.3 points and 1.6 positive coefficient of change, and 7th in the region. The number of people connected to water supply systems who have access to safe drinking water is increasing every year. The rate of provision of basic drinking water for all strata of the population is also high. By 2025, all cities of the country will have standard continuous water supply. In 2030 - all regions of the country.

Keywords: Georgia, water supply, availability, rating, poor population

მსოფლიოს მოსახლეობის 25% ჯანმრთელობისთვის სახიფათო წყალს მოიხმარს, რის გამოც ავადობის და სიკვდილობის მაჩვენებლები კვლავ მაღალია ბევრ ქვეყანაში. აუცილებელია ქმედითი ღონისძიებების გატარება უსაფრთხო სასმელ წყალზე მოსახლეობის წვდომის გასაფართოებლად [1,2,4]. გამომდინარე აქედან, კვლევის მიზანს წარმოადგენდა: საქართველოს მოსახლეობის უსაფრთხო სასმელ წყალზე ხელმისაწვდომობის მდგომარეობის, მისი გაუმჯობესების პერსპექტივების შესწავლა და ქვეყნის ადგილის გარკვევა მსოფლიო და რეგიონულ რეიტინგში.

დადგინდა, რომ გარემოს დაცვითი პოლიტიკის განხორციელების ინდიკატორული შეფასების თანახმად, 180 ქვეყანას შორის 2022 წელს მსოფლიო რეიტინგში საქართველო 39.1 ქულით და 10 წლიანი ცვლილების დადებითობის კოეფიციენტით (2.6) იკავებს 103, რეგიონში კი მე-6 ადგილს. სასმელ წყალთან დაკავშირებით მსოფლიო რეიტინგში 52.3 ქულით და ცვლილების დადებითობის კოეფიციენტის (1.6) მიხედვით 61- ადგილს, რეგიონში კი 51.7 ქულით მე-7 ადგილს [4]. 2020 წელს, 2015 წელთან შედარებით ადგილი პქონდა უსაფრთხო სასმელ წყალზე ხელმისაწვდომობის მქონე მოსახლეობის წილის ზრდას 1.0%-ით. წლიურმა ზრდამ ეროვნულ დონეზე შეადგინა 0.18%, ქალაქის დონეზე - 0.04%, ხოლო სოფლად - 0.30% [4,5]. მაშინ როდესაც გლობალურად ეს მაჩვენებელი შეადგენდა 0.63%, ქალაქის დონეზე-0.06%, სოფლად - 0.89% [6]. უსაფრთხო სასმელი წყლით უზრუნველყოფილია ქვეყნის მოსახლეობის 66% [3,4,6] (ცხრ. № 1).

ცხრილი № 1. საქართველოს, ევროპისა და მსოფლიოს მოსახლეობის უსაფრთხო სასმელ წყალსა და ბაზისურ წყალმომარაგებაზე წვდომის მაჩვენებლები

დასახელება	უსაფრთხო სასმელ წყალზე წვდომა			საბაზისო წყალმომარაგებაზე წვდომა		
	სულ	ქალაქი	სოფელი	სულ	ქალაქი	სოფელი
საქართველო	66.0	84.0	40.0	97.3	99.0	94.3
ევროპა	98.0	99.9	99.7	99.9	99.9	99.8
მსოფლიო	74.0	86.0	60.6	90.0	96.0	82.0

ძირითადი (საბაზისო) სასმელი წყლით უზრუნველყოფილი იყო ქვეყნის ყველაზე ღარიბი მოსახლეობის 91% და მდიდარი მოსახლეობის 100%. ამ ნაწილში მდიდარი და ღარიბი მოსახლეობის თანაფარდობა შეადგენს 1.0/1.09 [4,6]. 2025 წლისთვის მოხდება ქვეყნის 150 დასახლების 360 ათასზე მეტი ადამიანის წყალმომარაგების გაუმჯობესება. ყველა ქალაქს ექნება სადღეღამისო სტანდარტული წყალმომარაგება. 2030 წელს კი - ქვეყნის ყველა კუთხეს [5].

ამრიგად, ბოლო წლებში:

1. უსაფრთხო სასმელ წყალზე მოსახლეობის ხელმისაწვდომობის მნიშვნელოვანი გაუმჯობესება ფიქსირდება. ამასთანავე მაღალია საბაზისო სასმელი წყლით უზრუნველყოფის მაჩვენებელი მოსახლეობის ყველა ფენაში.
2. გარემოსდაცვითი ინდიკატორული შეფასების მიხედვით ქვეყანა მსოფლიო რეიტინგში იკავებს 103, რეგიონულში კი მე-6 ადგილს. სასმელ წყალთან დაკავშირებით გლობალურ რეიტინგში - 61, ხოლო რეგიონულში მე-7 ადგილს.
3. 2025 წელს საქართველოს ყველა ქალაქი სრულად იქნება უზრუნველყოფილი 24 საათიანი, მაღალი ხარისხის სასმელი წყლით. 2030 წელს სტანდარტული წყალმომარაგების სრული ხელმისაწვდომობა იქნება ქვეყნის ყველა რაიონში.
4. აუცილებელია მდგომარეობის შემდგომი გაუმჯობესების მიზნები და მათი მიღწევის ტექნიკური ზომები დარჩეს 2023-2025 წლების და 2030 წლამდე პერიოდის დღის წესრიგში, რაც ხელს შეუწყობს არსებული პრობლემის სრულად მოგვარებას და გაეროს 2030 წლამდე მდგრადი განვითარების მე-6 მიზნის მიღწევას.

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. მინდორაშვილი ა. წყალი და ჯანმრთელობის პრობლემები საქართველოში. საქართველოს სტრატეგიულ კვლევებისა და განვითარების ცენტრი. ბიულ. №117. 61 გვ. თბილისი 2010.
2. მინდორაშვილი ა., ძამუკაშვილი გ., ზურაშვილი ბ. საქართველოს მოსახლეობის წყალმომარაგებისა და სანიტარიული პირობების გაუმჯობესების საკითხები ზოგიერთ სტრატეგიულ და პროგრამულ დოკუმენტში. ექსპეტიმენტული და კლინიკური მედიცინა № 5-6. გვ. 98-101. თბილისი. 2021.
3. წყალმომარაგების სისტემაზე, წყალარინების ქსელზე და ჩამდინარე წყლების გამწმენდ ნაგებობებზე მიერთებული მოსახლეობის რაოდენობა. საქსტატი. Environmental Indicators C-5.,C-14. 2021. <https://www.geostat.ge/ka/modules/categories/565/garemosdatsviti-indikatorebi>).
4. Environmental Performance Index 2022. Ranking country performance on sustainability issues (EPI). P.206. <https://epi.yale.edu/epi-results/2022/component/epi.>, <https://epi.yale.edu/epi-results/2022/country/geo>.
5. Mindorashvili A. BRIEF REPORT ON THE PROGRESS UNDER THE PROTOCOL ON WATER AND HEALTH GEORGIA. P. 48. 2022. https://unece.org/sites/default/files/2022-04/Georgia_summary_report_5th_cycle_26Apr22_ENG.pdf.
6. Progress On household Drinking Water, Sanitation and Hygiene WHO/UNICEF Joint Monitoring Programme for Water Supply, Sanitation and Hygiene 2000-2020. Five Years Into The SDGs. P.83. WHO/UNICEF/JMP 2021.

АЛЕКСАНДР МИНДОРАШВИЛИ, БИДЗИНА ЗУРАШВИЛИ, КЕТЕВАН МИНДОРАШВИЛИ СОСТОЯНИЕ ДОСТУПА К БЕЗОПАСНОЙ ПИТЬЕВОЙ ВОДЕ В ГРУЗИИ И ЕЕ МЕСТО В МИРОВОМ И РЕГИОНАЛЬНОМ РЕЙТИНГЕ

Академия профилактической медицины Грузии, ТГМУ Департамент укрепления здоровья,
Кавказский Университет, Тбилиси, Грузия

РЕЗЮМЕ

Изучено состояние доступа к безопасной питьевой воде населения Грузии и перспективы его улучшения. Также по реализации политики питьевой воды место Грузии в мировом и региональном рейтинге. Установлено, что по индикаторной оценке реализации экологической политики в 2022 году Грузия переместилась со 111-го на 103-е место среди 180 стран мира. На

региональном уровне занимает 6-е место с 39,1 балла. 10-летний коэффициент положительного изменения равен 2,6. В отношении питьевой воды, присвоена 52,3 балла и коэффициентом положительного изменения 1,6 занимает 61-е место в мировом рейтинге, а на региональном уровне -7 место. С каждым годом увеличивается уровень доступа населения к улучшенным источникам водоснабжения и к безопасной питьевой воде. Доля всех слоев населения, обеспеченного базовой питьевой водой, также высока. К 2025 году все города страны будут обеспечены круглосуточным стандартным водоснабжением, в 2030 году во всех уголках страны будет полный доступ к стандартному водоснабжению.

ალექსანდრე მინდორაშვილი, ბიძინა ზურაშვილი, ქეთევან მინდორაშვილი
უსაფრთხო სასმელ წყალზე ხელმისაწვდომობის მდგომარეობა საქართველოში და მისი ადგილი მსოფლიო და რეგიონულ რეიტინგში

საქართველოს პროფილაქტიკური მედიცინის მეცნიერებათა აკადემია, თსუ ჰიგიენისა და სამედიცინო ეკოლოგიის დეპარტამენტი, კავკასიის უნივერსიტეტი, თბილისი, საქართველო

რეზიუმე

შესწავლილი იქნა საქართველოს მოსახლეობის უსაფრთხო სასმელ წყალზე ხელმისაწვდომობის მდგომარეობა, მისი გაუმჯობესების პერსპექტივები, სასმელი წყლის პოლიტიკის განხორციელების მიხედვით საქართველოს ადგილი გლობალურ და რეგიონულ რეიტინგში. დადგინდა, რომ გარემოსდაცვითი პოლიტიკის განხორციელებით საქართველომ 2022 წელს მსოფლიოს 180 ქვეყანას შორის 111 ადგილიდან, 39.1 ქულით 103 ადგილზე გადაინაცვლა. რეგიონულ დონეზე კი მე-6 ადგილს იკავებს. 10 წლიანი ცვლილებების დადებითობის კოეფიციენტი შეადგენს 2.60. სასმელ წყალთან დაკავშირებით მსოფლიო რეიტინგში 52.3 ქულით და ცვლილების დადებითობის კოეფიციენტით 1.6 იკავებს 61, რეგიონში კი მე - 7 ადგილს. ყოველწლიურად იზრდება უსაფრთხო სასმელ წყალზე მოსახლეობის წვდომის მაჩვენებელი. ასევე მაღალია მოსახლეობის ყველა ფენის სასმელი წყლით უზრუნველყოფის მაჩვენებელი. 2025 წლისთვის ქვეყნის ყველა ქალაქს სადღეღამისო სტანდარტული წყალმომარაგება ექნება. ხოლო 2030 წელს კი - ქვეყნის ყველა კუთხეს.

